

สรุปรายงานข่าวทางหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประจำวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๑. คอลัมน์ ไทยวันนี้: ติดตามขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการบริหารจัดการน้ำ พื้นที่ จ.ชัยภูมิ

นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เดินทางไปติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการพัฒนาแหล่งน้ำในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ โดยเดินทางไปยังพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอหนองบัวระเหว และโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองบัวแดง ซึ่งทั้ง ๒ โครงการมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำในภาคอีสานเป็นอย่างมาก เพราะเป็นต้นน้ำของแม่น้ำชี หากบริหารจัดการต้นน้ำชีได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้พื้นที่ทางตอนล่างของลำน้ำมีความปลอดภัยจากอุทกภัยและแก้ปัญหาภัยแล้งได้ด้วย ซึ่งทางกรมชลประทานจะจัดสรรงบประมาณก่อสร้างโครงการฯ และการทดแทนแก่ราษฎรที่เสียสละพื้นที่ให้กับโครงการฯ คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณปี ๒๕๖๗ และในช่วงที่กำลังก่อสร้างซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ แต่มีการเก็บกักน้ำไว้บ้างแล้วนั้น ก็จะนำมาบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ให้แก่ประชาชนควบคู่กันไปด้วย ที่สำคัญประชาชนในภาคอีสานตอนล่างของแม่น้ำชีลงไปจะได้รับประโยชน์กันอย่างทั่วถึง

ที่มา : ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. สทนช.ลุยแก้ปัญหาลุ่มน้ำยมตอนบนชู 'แม่คำปอง' ต้นแบบเก็บน้ำอนุรักษ์ป่า

ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เปิดเผยว่า พื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนบนมีฝนและปริมาณน้ำท่าเยอะ ก่อให้เกิดน้ำท่วมน้ำหลาก ประกอบกับยังไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำเพียงพอ ก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำตามมาซึ่งเป็นปัญหารุนแรงอยู่ในขณะนี้ โดยจากนี้ต่อไป สทนช.จะได้รวบรวมวิธีการแก้ไข ป้องกันปัญหา อันจะนำไปสู่แผนปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ของลุ่มน้ำยมตอนบนโดยตรง ซึ่งแผนปฏิบัติการจะแล้วเสร็จภายใน ๒ เดือนนับจากนี้ ทั้งนี้โครงการอ่างเก็บน้ำแม่คำปอง จ.แพร่ ถือเป็นต้นแบบของ การพัฒนาลุ่มน้ำยมตอนบน สืบเนื่องจากสมัยก่อนบริเวณนี้ถูกตัดไม้หมดจนกลายเป็นภูเขาหัวโล้นเกิดการขาดแคลนน้ำ จึงได้มีการสร้างอ่างเก็บน้ำแม่คำปอง แต่ยังคงปัญหาน้ำและโคลนไหลลงอ่างมาก ในหน้าแล้งไม่มีน้ำเช่นเคย ชาวบ้านจึงเริ่มเข้าไปดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้เห็นความสำเร็จ จึงเริ่มต้นศึกษาศาสตร์วิชาของในหลวง รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟู ทำฝายแม้วตามต้นน้ำเพื่อช่วยป่าให้มีน้ำซับ เกิดเป็นจุดแข็งคือมีแหล่งเก็บน้ำและอนุรักษ์ ปกป้องป่าควบคู่กันไป จนประสบความสำเร็จ ซึ่งการนำศาสตร์ของพระราชินีไปใช้ ซึ่งอยู่ในยุทธศาสตร์แผนแม่บทน้ำของ สทนช. ด้วยเช่นกัน

ที่มา : คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. ดันแก่น้ำโขงแห่งปัญหาระหว่างชาติ

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง และ ส.ส.นครพนม เขต ๑ เปิดเผยว่า ได้วางแนวทางหลังลงพื้นที่จ.นครพนม ตรวจสอบสภาพความเดือดร้อนผลกระทบจากปัญหาน้ำโขงแห่งขอด ซึ่งถือว่าเป็นวิกฤติหนักสุดในรอบ ๑๐๐ ปี จากข้อมูลพบว่าปัจจัยมาจากผลกระทบจากภัยแล้ง ปริมาณฝนน้อย ฝนทิ้งช่วง และที่สำคัญมีการเก็บกักน้ำเขื่อนของประเทศจีนส่งผลกระทบต่อปลายน้ำ สายน้ำโขงแห่ง เนื่องจากทางประเทศจีนมีเขื่อนกั้นน้ำโขงกว่า ๑๐ แห่ง รวมถึง สปป.ลาว อีกหลายแห่ง เป็นต้นเหตุของความเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ สิ่งที่มาคือ ลำน้ำสาขาสายหลัก ได้รับผลกระทบน้ำแห่งขอด โดยจะผลักดันให้ทางรัฐบาลไทยนำปัญหาน้ำโขงแห่งเข้าที่ประชุมระหว่างชาติที่เกี่ยวข้อง วางแนวทางการแก้ไขระยะยาว หากปล่อยไว้เชื่อว่าถึงจุดจบของระบบนิเวศ ความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติจะหมดไป

ที่มา : ไทยรัฐ (กรอบบาย) ฉบับวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ขป.ดันอ่างเก็บน้ำประแสร์เป็น'ธนาคารน้ำ'

นายประพิศ จันทร์มา รองอธิบดีกรมชลประทาน เปิดเผยว่า กรมชลประทานได้เพิ่มความจุของอ่างเก็บน้ำประแสร์จ.ระยอง จากเดิม ๒๔๘ ลบ.ม. เป็น ๒๙๕ ล้านลบ.ม. ถือเป็นหนึ่งโครงการน้ำภาคตะวันออก ทำหน้าที่เสมือนเป็นธนาคารน้ำหรือศูนย์กลางกระจายแจกจ่ายน้ำไปในพื้นที่ที่มีน้ำน้อย โดยสามารถสูบน้ำจากลุ่มน้ำข้างเคียง เช่น ลุ่มน้ำคลองวังโตนด มาเก็บเพื่อรอผันไปให้กับอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ และอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล ซึ่งจะส่งน้ำต่อไปยังจังหวัดชลบุรีได้ ซึ่งกรมชลฯได้วางแผนเพื่อจะให้ปริมาณน้ำในระบบโครงข่ายเพิ่มขึ้นอีกจำนวน ๓๕๔ ล้านลบ.ม.ภายในปี ๖๙ และการบริหารจัดการการมวลน้ำจำนวนนี้จะช่วยป้องกันน้ำท่วมเมืองระยองพื้นที่อุตสาหกรรม อ.พนัสนิคม อ.พานทอง จ.ชลบุรี

ที่มา : สยามรัฐ ฉบับวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. ฟังเสียงคนริมโขง กับ เขื่อนไชยะบุรี ผลกระทบข้ามพรมแดน

วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นวันแรกที่เขื่อนไชยะบุรี เขื่อนแรกสร้างบนแม่น้ำโขงสายประธานตอนล่าง ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เปิดเดินเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า ขายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ถือเป็นจุดเปลี่ยนของแม่น้ำโขงครั้งสำคัญ พร้อมตั้งข้อสังเกตว่าเขื่อนไชยะบุรีมาพร้อมกับความแห้งขอดของสายน้ำที่เห็นได้อย่างชัดเจน โดยเมื่อปี ๒๕๓๙ รัฐบาล ๔ ประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง คือ ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ได้พูดถึงการพัฒนาลุ่มน้ำโขง โดยผลักดันแผนในการสร้างเขื่อนกั้นแม่น้ำโขง และโครงการไฟฟ้าพลังน้ำอย่างน้อย ๖๐ โครงการ ซึ่งมาพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของสายน้ำที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนริมน้ำที่จำเป็นต้องปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลง "พันโขดแสนไคร้" อ.สังขม จ.หนองคาย ถึง อ.ปากชม จ.เลย ที่มีความสวยงามของโขดหิน ปัจจุบันน้ำที่เหือดแห้งมานานหลายเดือน ไม่หลงเหลือความสวยงามตามธรรมชาติ น้ำตามป่าบุงในแม่น้ำโขงลดลงจนแห้งไม่เหลือน้ำ นอกจากการท่องเที่ยวจะชะงักงันแล้ว ที่สำคัญคือบ้านของปลาแม่น้ำโขงหลากหลายสายพันธุ์ก็ลดลงด้วย ตลอด ๕ ปี เกิดความเปลี่ยนแปลงในลำน้ำโขงที่ตื่นขึ้น น้ำขึ้นลงเร็วกว่าปกติ และเห็นชัดที่สุดคือปกติเดือนพฤษภาคมน้ำขึ้นชาวบ้านสามารถทำการเกษตรได้ แต่ปีนี้ชาวบ้านสับสนเพราะน้ำขึ้นลงฉับพลันจนไม่กล้าลงทุนทำการเกษตร นอกจากนี้ถือเป็นครั้งแรกที่พบปัญหาน้ำแห้งในเดือนตุลาคม พร้อมตั้งข้อสังเกตว่าก่อนที่将有เขื่อนขนาดใหญ่ น้ำโขงไม่เคยผิดปกติเลย

ที่มา : คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

ติดตามขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการบริหารจัดการน้ำ พื้นที่ จ.ชัยภูมิ

นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนายอำพล กิตติอำพล องคมนตรี รองประธานอนุกรรมการฯ พร้อมคณะอนุกรรมการฯ เดินทางไปติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการพัฒนาแหล่งน้ำในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานไว้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการน้ำโดยเร็ว ณ พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา

ทั้งนี้ เพื่อสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสืบสาน รักษา ต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเดินทางไปยังพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ เพื่อรับฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินงาน พร้อมกับตรวจเยี่ยมสภาพพื้นที่โครงการฯ และพบปะเยี่ยมราษฎรในพื้นที่โครงการฯ

“วันนี้มาดูความก้าวหน้าของโครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอหนองบัวระเหว และโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 2 โครงการมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำในภาคอีสานเป็นอย่างมาก ยิ่ง เพราะเป็นต้นน้ำของแม่น้ำชี ที่มีอิทธิพลต่อ

หลายจังหวัดทางตอนใต้ของลำน้ำ หากบริหารจัดการต้นน้ำชีได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้พื้นที่ทางตอนล่างของลำน้ำมีความปลอดภัยจากอุทกภัยในช่วงหน้าฝนและแก้ปัญหาภัยแล้งในช่วงหน้าแล้งได้ด้วย ทั้ง 2 โครงการนี้โชคดีที่ประชาชนในเขตจังหวัดชัยภูมิให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งทางกรมชลประทานจะได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้างโครงการฯ และการทดแทนแก้มราษฎรที่เสียหายพื้นที่ให้กับโครงการฯ คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณปี 2567 และในช่วงที่กำลังก่อสร้างซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ แต่มีการเก็บกักน้ำไว้บ้างแล้วนั้น ก็จะนำมาบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ให้แก่ประชาชนควบคู่กันไปด้วย ที่สำคัญประชาชนในภาคอีสานตอนล่างของแม่น้ำชีลงไปจะได้รับประโยชน์กันอย่างทั่วถึง” นายจรัลธาดา กรรณสูต องคมนตรี กล่าว

ทางด้านนางศศิณี ปลีการ ราษฎรบ้านหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ หนึ่งในผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ กล่าวว่า ประชาชนชาวหนองบัวแดง ต่างรอคอยโครงการนี้มา 30 ปี ถ้ามีความเป็นไปได้ขึ้น สามารถปลูกพืชผักผลไม้ได้มากขึ้น เพราะหนองบัวแดงคืออำเภอที่ปลูกมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ส่งไปจำหน่ายประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ ยังมีการปลูกลำไย

เงาะ และทุเรียน ที่ผ่านมามักจะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับบำรุงต้นพืชเหล่านี้ ถ้าอ่างเก็บน้ำแล้วเสร็จจะมีน้ำใช้ได้อย่างสมบูรณ์ “รู้สึกดีใจที่แหล่งน้ำแห่งนี้จะเป็นประโยชน์กับทุกคน และชาวซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างหาที่สุดมิได้ ที่ทรงห่วงใยราษฎรและให้องคมนตรีและคณะลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานและความคืบหน้าของโครงการฯ” นางศศิณี ปลีการ กล่าว

สำหรับโครงการอ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดขึ้นจากแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานไว้เมื่อปี 2526 เพื่อช่วยเหลือราษฎรให้มีน้ำทำการเพาะปลูกและเพื่อการอุปโภคบริโภครวมทั้งบรรเทาปัญหาอุทกภัย โดยเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการฯ กรมชลประทานจึงได้

กำหนดแผนการก่อสร้างรวม 6 ปี ตั้งแต่ปี 2562-2567 และเมื่อปีงบประมาณ 2561 ที่ผ่านมาคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือ กปร. ได้อนุมัติงบประมาณ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้างถนนทางเข้าห้วยงาน และเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จทั้งโครงการฯ ก็จะเป็นแหล่งน้ำสนับสนุนให้กับสถานีสูบน้ำ

น้ำตามลำน้ำชี ตั้งแต่บริเวณท้ายเขื่อนในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิจนถึงจุดบรรจบลำน้ำพองในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่รับประโยชน์ในช่วงฤดูฝน จำนวน 45,000 ไร่ ช่วงฤดูแล้ง 30,000 ไร่ นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งน้ำสนับสนุนการประมงน้ำจืด รวมถึงช่วยบรรเทาอุทกภัยบริเวณพื้นที่ท้ายอ่างเก็บน้ำอีกด้วย

ส่วนโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาศัยอยู่รอบพื้นที่ราบเชิงภูเขี้ยว ตั้งแต่ปี 2526 ปี 2536 และปี 2540 ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ โดยในปี 2538ได้ทำการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) พบว่าบริเวณก่อสร้างโครงการฯ มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขี้ยวจึงพิจารณาตำแหน่งการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำใหม่ซึ่งอยู่บริเวณตอนล่างของลำสะพุงนอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขี้ยว เพื่อเป็นการลดผลกระทบการใช้พื้นที่ป่า โดยกำหนดระยะเวลาการก่อสร้าง 6 ปี ตั้งแต่ปี 2562-2567 ซึ่งในปี 2562 เป็นงานเตรียมความพร้อมของโครงการ และเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ ราษฎรจะมีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกในช่วงฤดูฝนจำนวน 40,000 ไร่ ในช่วงฤดูแล้ง 8,000 ไร่ และช่วยลดผลกระทบจากอุทกภัย รวมถึงยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืดเพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนและสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพประมงเสริมให้กับราษฎรเพิ่มขึ้นอีกด้วย

สายลม...

สทนช.ลุยแก้ปัญหาลุ่มน้ำยมตอนบนชู 'แม่คำปอง' ต้นแบบเก็บน้ำอนุรักษ์ป่า

● สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเริ่มแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำให้ลุ่มน้ำยมตอนบน ซึ่งลำน้ำสาขาแม่จายมหลายแห่งสามารถพัฒนาเพื่อเก็บน้ำได้ พร้อมบรรเทาหลากสู่อ่างเก็บน้ำแม่คำปองน้อมนำพระราชดำริในหลวง ร.9 ต้นแบบแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำแล้งยั่งยืน ใช้หลักการรักษาป่ารักษาป่า

ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เปิดเผยว่า พื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนบนมีฝนและปริมาณน้ำท่าเยอะก่อให้เกิดน้ำท่วมหลาก ประกอบกับยังไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำเพียงพอ ก่อให้เกิดปัญหาลุ่มน้ำแล้งตามมาซึ่งเป็นปัญหารุนแรงอยู่ในขณะนี้ จากการลงพื้นที่พบว่าลำน้ำสาขาของแม่น้ำยมหลายแห่งสามารถพัฒนาให้เป็นอ่างเก็บน้ำหรือประปาภูเขาได้ผนวกกับการรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำในพื้นที่

พื้นที่ พบว่ามีแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาที่ได้อีกหลายโครงการที่ตอบโจทย์ปัญหาให้คนในพื้นที่ เราพบชุมชนหลายแห่งในบริเวณลุ่มน้ำยมตอนบนที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำแล้งด้วยการใช้ศาสตร์พระราชาน้อมนำพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 เข้ามาใช้ในพื้นที่ จากนั้นต่อไป สทนช.จะรวบรวมวิธีการแก้ไข ป้องกันปัญหา อันจะนำไปสู่แผนปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ของลุ่มน้ำยมตอนบนโดยตรงต่อไป ซึ่งแผนปฏิบัติการจะแล้วเสร็จภายใน 2 เดือนนับจากนี้

“โครงการอ่างเก็บน้ำแม่คำปอง บ้านบุญแจ่ม ต.น้ำเลา อ.ร้องกวาง จ.แพร่ เป็นต้นแบบของการพัฒนาลุ่มน้ำยมตอนบน สมัยก่อนบริเวณบ้านบุญแจ่มเป็นป่าสัมปทานพื้นที่ร่วม 1.4 หมื่นไร่ เมื่อชาวบ้านตัดไม้หมดจนกลายเป็นภูเขาหัวโล้นเกิดการขาดแคลนน้ำ ในปี 2535 ได้มีการสร้างอ่างเก็บน้ำแม่คำปอง ความจุ 6.76 ล้านลูกบาศก์เมตร ช่วยให้เก็บน้ำได้แต่ยังเกิดปัญหาน้ำและโคลนไหลลงอ่างมาก ในหน้าแล้งไม่มีน้ำเช่นเคยชาวบ้านจึงเริ่มเข้าไปดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้เห็นความสำเร็จ จึงเริ่มต้นศึกษาศาสตร์วิชาของในหลวงรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ป่าเริ่มปลูกป่า มีการรณรงค์ไม่ให้เผาทำลายป่าการทำฝายแม้วตามต้นน้ำเพื่อช่วยป่าให้มีน้ำซับเกิดเป็นจุดแข็งคือมีแหล่งเก็บน้ำและอนุรักษ์ปลูกป่าควบคู่กันไป”

เลขาธิการ สทนช. เผยต่อว่า หลังจาก 3-4 ปีผ่านไป เริ่มเก็บน้ำในอ่างได้มากขึ้นแม้จะเป็นฤดูแล้ง ชาวบ้านเริ่มเห็นประโยชน์ เกิดกลุ่มและกองทุนที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพหลายกลุ่ม หรือที่ห้วยสามขา จ.ลำปาง มีการรวมกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ป่าที่ประสบความสำเร็จและแข็งแรงมาก จ.เชียงใหม่ มีโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เหล่านี้เป็นกรณีนำศาสตร์ของพระราชทานไปใช้ ซึ่งอยู่ในยุทธศาสตร์แผนแม่บทน้ำของ สทนช. ด้วยเช่นกัน

ดันแก้ปัญหาน้ำโขงแห่งปัญหาระหว่างชาติ

เมื่อวันที่ 4 พ.ย. นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่สองและ ส.ส. นครพนม เขต 1 เปิดเผยว่า ได้รับทราบปัญหาความเดือดร้อนจากพี่น้องประชาชนหลายจังหวัดในพื้นที่ภาคอีสานอยู่ติดกับแม่น้ำโขง ในฐานะที่ตนเป็น ส.ส. นครพนม ได้วางแนวทางหลังลงพื้นที่ตรวจสอบสภาพความเดือดร้อนผลกระทบจากปัญหาน้ำโขงแห่งขอดถือว่า เป็นวิกฤติหนักสุดในรอบ 100 ปี จากการสอบถามรับทราบปัญหาจากชาวบ้าน และได้มีโอกาสลงพื้นที่ตรวจสอบในพื้นที่จ.นครพนม พบว่าปีนี้ระดับน้ำโขงแห้งเร็วจนเกิดสันดอนทรายเป็นพื้นที่ที่กว้าง และมีแนวโน้มระดับน้ำจะลดลงต่อเนื่องจากข้อมูลพบว่า ปัจจัยมาจากผลกระทบจากภัยแล้ง ปริมาณฝนน้อย

ฝนทิ้งช่วง และที่สำคัญมีการเก็บกักน้ำเขื่อนของ ประเทศจีน ส่งผลกระทบต่อปลายน้ำสายน้ำโขงแห่ง เนื่องจากทางประเทศจีนมีเขื่อนกั้นน้ำโขงกว่า 10 แห่ง รวมถึงสปป.ลาว อีกหลายแห่งเป็นต้นเหตุของความเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ สิ่งที่ตามมาคือ ลำน้ำสาขาสายหลัก เช่น ลำน้ำสงคราม ลำน้ำอูน ลำน้ำยาม ลำน้ำก่ำ และอีกหลายสาย ได้รับผลกระทบน้ำแห้ง ขอด ชาวบ้านขาดแคลนน้ำทำการเกษตร ความอุดมสมบูรณ์เริ่มหายไป และยังคงกระทบระบบนิเวศ ทั้งนี้ ปัญหาน้ำโขงแห่งมองว่าปัจจุบันไม่ใช่แค่ผลกระทบภัยแล้งทั่วไป แต่เป็นปัญหาระดับชาติ ที่ส่งวิกฤติรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปี หากปล่อยไว้จะนำความวิบัติตามมา ประชาชนพื้นที่ลุ่มน้ำจะเดือดร้อน

หนัก ได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปปัญหา ความเดือดร้อน ผลกระทบจากการกักเก็บน้ำ โขงประเทศจีน เสนอต่อรัฐบาลให้นำเสนอเข้าที่ประชุมผู้นำอาเซียน ในโอกาสที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพเพื่อจะได้หารือร่วมกัน เพราะตนมองว่า ปัญหาน้ำโขงแห่งปัจจุบันไม่ใช่เพียงปัญหาภายใน ประเทศเป็นปัญหาระหว่างชาติที่ถูกปล่อยปละละเลยมานาน ทั้งที่มีกฎหมายระหว่างประเทศกำกับดูแลอย่างไรก็ตาม ตนจะได้ผลักดันให้ทางรัฐบาล ไทยนำปัญหาน้ำโขงแห่งเข้าที่ประชุมระหว่างชาติ ที่เกี่ยวข้อง วางแนวทางการแก้ไขระยะยาว หากปล่อยไว้เชื่อว่าจะถึงจุดจบของระบบนิเวศ ความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติจะหมดไป.

สป.ดันอ่างเก็บน้ำประแสร์เป็น'ธนาคารน้ำ'

นายประพิศ จันทร์มา รองอธิบดีกรมชลประทาน เปิดเผยว่า กรมชลประทานได้เดินหน้าหาแนวทางพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ภาคตะวันออกอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดคือ การเพิ่มความจุของอ่างเก็บน้ำประแสร์ จ.ระยอง จากเดิม 248 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) เป็น 295 ล้านลบ.ม. ในปัจจุบัน ซึ่งอ่างเก็บน้ำประแสร์ได้ทำหน้าที่เสมือนเป็นธนาคารน้ำ หรือศูนย์กลางกระจายแจกจ่ายน้ำไปให้พื้นที่ๆ มีน้ำน้อย โดยสามารถสูบน้ำจากลุ่มน้ำข้างเคียง เช่น ลุ่มน้ำคลองวังโตนด

มาเก็บเพื่อรอผันไปให้กับอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่ และอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล ซึ่งจะส่งน้ำต่อไปยังจังหวัดชลบุรีได้

“อ่างฯประแสร์เป็นหนึ่งในโครงข่ายน้ำภาคตะวันออก ที่มีการดำเนินการ ซึ่งกรมชลฯได้วางแผนเพื่อจะให้มีปริมาณน้ำในระบบโครงข่ายเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 354 ล้านลบ.ม.ภายในปี 69 และการบริหารจัดการมวลน้ำจำนวนนี้จะช่วยป้องกันน้ำท่วมเมืองระยองพื้นที่อุตสาหกรรม อ.พนัสนิคม อ.พานทอง จ.ชลบุรี”

ดม ชาติ ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 300,000
Ad Rate: 1,760

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 6 พฤศจิกายน 2562

ปีที่: 19

ฉบับที่: 6473

หน้า: 1(บน), 5

Col.Inch: 119.62 Ad Value: 210,531.20

PRValue (x3): 631,593.60

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: ฟังเสียงคนริมโขง กับ เชื้อนไฮยะบุรี ผลกระทบข้ามพรมแดน

ฟังเสียงคนริมโขง กับ เชื้อนไฮยะบุรี ผลกระทบข้ามพรมแดน

วันที่ 29 ตุลาคม 2562 ถือเป็นวันเปิดหน้าประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญ เพราะเป็นวันแรกที่เชื้อนไฮยะบุรี เชื้อนแรกที่ตั้งรกรากบนแม่น้ำโขงสายประธานตอนล่าง ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เปิดเดินเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า ขยายให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) สมความตั้งใจที่ลาวประกาศตัวเองเป็น “แบตเตอรี่แห่งเอเชีย” การเดินเครื่องครั้งนี้ ถือเป็น

จุดเปลี่ยนของแม่น้ำโขงครั้งสำคัญที่ถูกจับตามอง พร้อมตั้งข้อสังเกตว่าเชื้อนไฮยะบุรีมาพร้อมกับความแห้งของของสายน้ำที่เห็นได้อย่างชัดเจน และทำให้หลายคนเชื่อว่าหลังจากนี้สายน้ำโขงจะไม่กลับมาเหมือนเดิมอีกแล้ว

เมื่อปี 2539 รัฐบาล 4 ประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง คือ ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ได้พูดถึงการพัฒนาลุ่มน้ำโขง โดยผลักดันแผนในการสร้างเขื่อนกั้นแม่น้ำโขง และโครงการไฟฟ้าพลังน้ำอย่างน้อย 60 โครงการ ทั้งบนแม่น้ำสายหลัก และแม่น้ำสาขา โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ มาพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของสายน้ำโขง ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนริมน้ำ จำเป็นต้องปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลง ลองมาดูกันว่า ชาวบ้านจะสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงกับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไร

“พันโชคแสนโค้ว” บณณนสายโรแมนติกตามเส้นทาง อ.สังขม จ.หนองคาย ถึง อ.ปากชม จ.เลย เริ่มตั้งแต่บ้านห้วยค้อ บ้านหนอง บ้านภูเขาทอง และ

คม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 300,000
Ad Rate: 1,760

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 6 พฤศจิกายน 2562

ปีที่: 19

ฉบับที่: 6473

หน้า: 1(บน), 5

Col.Inch: 119.62 Ad Value: 210,531.20

PRValue (x3): 631,593.60

คลิ๊ป: สีสี่

หัวข้อข่าว: พังเสียงคนริมโขง กับ เชื้อนไซยะบุรี ผลกระทบข้ามพรมแดน

บ้านม่วง ต.บ้านม่วง อ.สังขม ตลอดระยะทางกว่า 5 กิโลเมตร จะพบความสวยงามของโขดหินทั้งเล็กและใหญ่ นับพันโขด แต่แต่ละโขดจะมีต้นไคร้ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านที่นี่เรียกว่า พันโขดแสนไคร้ ทำให้จุดนี้เป็นสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวชมความสวยงามของลำน้ำโขงอย่างมากมาย

อนุวรรตน์ ชานย์ กำนันตำบลบ้านม่วง ซึ่งให้ดูสภาพปัจจุบันของ “พันโขดแสนไคร้” น้ำที่เหือดแห้งมานานหลายเดือน ทำให้ต้นไคร้ยืนต้นแห้งตาย ไม่หลงเหลือความสวยงามตามธรรมชาติ นำตามป่าทุ่งในแม่น้ำโขงลดลงจนแห้งไม่เหลือน้ำ นอกจากการท่องเที่ยวจะชะงักลงแล้ว ที่สำคัญคือบ้านของปลาแม่น้ำโขงหลากหลายสายพันธุ์ก็ลดลงด้วย ตลอด 5 ปี เกิดความเปลี่ยนแปลงในลำน้ำโขงที่ต้นไคร้ น้ำขึ้นลงเร็วกว่าปกติ และเห็นชัดที่สุดคือปีนี้ คือ ปกติเดือนพฤษภาคมน้ำขึ้นชาวบ้านสามารถทำการเกษตรได้ แต่ปีนี้ชาวบ้านลำบากเพราะน้ำขึ้นลงฉับพลัน จนไม่กล้าลงทุนทำการเกษตร เพราะไม่รู้ว่าวันดีคืนดี น้ำจะขึ้นช่วงใด

“ที่สำคัญคือการหายไปของปลาเดิม ปลาจอก และปลาสะนาก จับไม่ได้มาหลายปีแล้ว ทำให้ไม่มั่นใจว่าปลาเหล่านี้สูญพันธุ์ไปแล้วหรือยัง ส่วนปลาน้ำจืดจับได้บ้างแต่ขนาดเล็กลง เคยจับได้ขนาด 100-400 กิโลกรัม ทุกวันนี้จับได้เพียงขนาด 40 กิโลกรัมเท่านั้น เชื่อว่ามาจากกระแสน้ำที่ผันผวน ขึ้นลงรวดเร็ว ปลาที่จับได้จึงไม่ใช่ปลาในฤดูกาล แม้ว่าดีใจที่จับปลาได้ แต่ราคาขายปลาก็ตกต่ำ เพราะปลาสดตลาด หากเป็นไปก็ต้องการให้แม่น้ำโขงเป็นเหมือน

เดิม จับปลาได้ตามฤดูกาล เพราะปลามีโอกาสขยายพันธุ์ ชาวบ้านสามารถหากินได้ตลอดทั้งปี ที่สำคัญไม่ต้องการเห็นการสร้างเขื่อนปิดกั้นทั้งแม่น้ำสายหลักและสายรอง เพราะ

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำ ชาวบ้านริมโขงคือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด” อนุวรรตน์ กล่าว ในขณะที่เสียงประกาศของผู้นำชุมชนผ่านเครื่องกระจายเสียงระดมชาวบ้านที่ว่างเว้นจากงานประจำให้มาพร้อมหน้ากันริมแม่น้ำโขง ที่บ้านปากเนียม อ.ปากซมจ.เลย เพื่อช่วยกันทำแหล่งกักเก็บน้ำดิบไว้สำหรับผลิตประปาหมู่บ้าน หลังจากปริมาณน้ำในแม่น้ำโขง แหล่ง

น้ำดิบสำคัญที่ใช้ในการผลิตประปาหมู่บ้านแห่งนี้ขอน้ำขนาดเล็กใหญ่ถูกนำมาวางเรียงอย่างง่าย ๆ เป็นเขื่อนทำมือที่ชาวบ้านช่วยกันลงแรงก่อน โดยไม่รอการช่วยเหลือจากทางรัฐ เพราะเกรงว่าหากไม่เร่งทำแหล่งกักเก็บน้ำจะทำให้ขาดแคลนน้ำใช้

ไพโรจน์ ละตา ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 บ้านปากเนียม เดินทางตรวจเขื่อนมือ ที่ระดมชาวบ้านทำขึ้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม ปีนี้เป็นปีแรก ที่ต้องระดมชาวบ้านช่วยกัน

นำหินมาทำเขื่อนมือกันน้ำ กว่า 20 ปี ที่ใช้น้ำโขงในการผลิตประปาแต่ไม่เคยมีปัญหาไม่มีน้ำ หากเป็นช่วงเวลาปกติ น้ำโขงแห่งนี้จะอยู่ในช่วงเดือนเมษายนเท่านั้น ปีนี้ถือเป็นครั้งแรกที่พบปัญหา

น้ำแห้งในเดือนตุลาคม พร้อมตั้งข้อสังเกตว่าก่อนที่จะมีเขื่อนขนาดใหญ่ น้ำโขงไม่เคยผิดปกติเลย

“บ้านปากเนียมมีความจำเป็นต้องใช้น้ำจากแม่น้ำโขงเป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตประปา เพราะการขุดบ่อบาดาลในพื้นที่พบปัญหา หากเสียหายแก้ไขได้ยาก และต้องใช้งบประมาณการซ่อมแซมสูง ต่างจากการใช้น้ำผิวดินจากแม่น้ำโขง ที่สามารถดูแลเครื่องสูบน้ำ วาง

ท่อส่งน้ำ หากเสียหายแก้ไขได้ทันที นั่นเป็นเหตุผลที่ทำให้เราต้องสร้างแหล่งกักเก็บน้ำในแม่น้ำโขง เพราะไม่รู้ว่าเขื่อนจะปล่อยน้ำมาเมื่อไร แต่ปีนี้ถือว่าวิกฤตที่สุด น้ำขึ้นลงเร็ว มีความผันผวนเอาแน่นอนไม่ได้ การขึ้นลงของน้ำเชื่อว่ามี การปล่อยน้ำอาทิตย์เว้นอาทิตย์ จากที่สังเกตคือเห็นน้ำขึ้น 1 อาทิตย์ และลดลง 1 อาทิตย์ สิ่งที่คนริมน้ำจะทำได้ตอนนี้ คือ

คม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 300,000
Ad Rate: 1,760

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 6 พฤศจิกายน 2562

ปีที่: 19

ฉบับที่: 6473

หน้า: 1(บน), 5

Col.Inch: 119.62 Ad Value: 210,531.20

PRValue (x3): 631,593.60

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: พังเสียงคนริมโขง กับ เชื้อนไชยะบุรี ผลกระทบข้ามพรมแดน

การปรับตัว การเฝ้าระวังและหมั่นสังเกตน้ำขึ้นลง หากพบเห็นสิ่งผิดปกติให้แจ้งทันที

สำหรับสายมูเตลู คงไม่มีใครไม่รู้จักเหล็ก

ไหล เครื่องรางของขลังที่ยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหินเหล็กไหลที่ขึ้นชื่อที่สุดอยู่ที่บ้านผาแก่น อ.เชียงคาน จ.เลย ซึ่งหามาจากแม่ฮ่องสอน และพบที่หมู่บ้านนี้เพียงแห่งเดียว แม้ว่าแม่ฮ่องสอนจะแห้งแล้งสร้างผลกระทบกับหลายหมู่บ้าน แต่ชาวบ้านที่นี่พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส เก็บเหล็กไหลมาขายให้กลุ่มที่นำแร่เหล็กไปทำเครื่องรางของขลัง สร้างงาน สร้างรายได้เลี้ยงครอบครัว

หินขนาดเล็กใหญ่ที่วางไว้หน้าบ้านแต่ละคน ล้วนเป็นหินแร่เหล็กที่ชาวบ้านไปขุดขึ้นมาจากแม่ฮ่องสอน ชาว มุลสิริ สมาชิกเครือข่ายลุ่มน้ำโขง เล่าว่า เมื่อน้ำในแม่ฮ่องสอนลดลงจนเห็นหินกลางแม่ฮ่องสอน ชาวบ้านเกือบทุกหลังคาเรือนก็จะชวนกันไปหาหินมาเก็บไว้ขาย หรือแกะสลักเป็นพระพุทธรูปบ้าง รอยพระพุทธรูปบ้าง ตามออเดอร์ของลูกค้า ตามความเชื่อว่ามีเหล็กไหลที่ได้จากแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นที่อยู่ของพญานาค จะมีพลังศักดิ์สิทธิ์ จุดเด่นของแต่ละก้อนจะมีสีดำคล้ำ แวววาว ชาวบ้านบอกว่าลูกค้ายกกลุ่มใหญ่คือกลุ่มที่มีความเชื่อส่วนตัวเรื่องเครื่องรางของขลัง ก็จะมาซื้อหาที่หมู่บ้าน ส่วนราคาก็ขึ้นกับขนาด รูปร่างของหิน

“เมื่อชาวบ้านเห็นว่าน้ำในแม่ฮ่องสอนลดลง ก็จะชักชวนกันลงไปหาที่หมู่บ้าน หินแร่เหล็กที่หาได้ในน้ำ มักจะมีดินโคลนติดเกาะอยู่ ส่วนที่เห็นวางอยู่หน้าบ้าน คือนำมาทำความสะอาดแล้ว สีดำคล้ำของหินจะเป็นลักษณะพิเศษที่หาพบได้ที่นี่เพียงหมู่บ้านเดียวเลยจากหมู่บ้านผาแก่นก็ไม่มีหินลักษณะแบบนี้ ซึ่งความโดดเด่นนี้น่าจะเป็นสายแร่ ที่เกิดจากการปะทุของลาวาจากเขาพระพุทธรูปทากวยเงิน เมื่อปะทุเป็นลาวาก็จะไหลลงมาที่แม่ฮ่องสอน ที่ตั้งสมมุติฐานในลักษณะนี้ เพราะบนเขาพระพุทธรูปทากวยเงิน ก็จะพบว่ามีรอยเลื่อนที่แยกออกจากกันและมีหินแร่ลักษณะเหมือนกัน จึงทำให้หินแร่เหล็กที่นี่ไม่เหมือนใคร สำหรับชาวบ้านที่นี่ เมื่อถึงฤดูน้ำโขงลด จึงเป็นเหมือนช่วงทำงาน ทำเงิน”

ในวันที่สายน้ำเปลี่ยนแปลง สร้างความกังวลให้แก่ชาวบ้าน 7 จังหวัดลุ่มน้ำโขง ที่ผ่านมามีประกาศเจตนารมณ์ ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงของแม่น้ำโขงที่ถูกนำไปใช้เป็นตัวทุนในการพัฒนา ตลอด 20 ปี มีการสร้างเขื่อนแม่น้ำโขงตอนบนในเขตประเทศจีน

ที่ส่งผลกระทบต่อเมือง มีเห็นผลกระทบที่ชัดเจนขึ้นเมื่อ เขื่อนไชยะบุรีและเขื่อนดอนสะโฮง ก่อสร้างแล้วเสร็จแล้วเปิดการใช้งาน โดยเฉพาะเขื่อนไชยะบุรี ที่อยู่เหนือชายแดนของไทยลาวขึ้นไปเพียง 200 กิโลเมตร ที่มีการทดลองผลิตไฟฟ้า เมื่อเดือนกรกฎาคม 2562 ทำให้เกิดภาวะน้ำโขงแห้ง ระดับน้ำที่ลดลงอย่างรวดเร็ว กระแสน้ำทำให้การอพยพของปลาผิดฤดูกาลและพืชพันธุ์แห้งตายตลอดสายน้ำโขง ได้สร้างความวิตกกังวลต่อพวกเราชาวบ้านที่อยู่อาศัยริมแม่น้ำโขงเป็นอย่างมาก

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของความคิดเห็นของชาวบ้านที่ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขง แต่ไม่ว่าอย่างไร จากนี้ไปแม่น้ำโขงสายนี้ก็ไม่มีวันกลับมาเหมือนเดิมอีกแล้ว

● กวินตรา ใจซื่อ ●